

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 Din
Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 29/I. Poštni predal števil. 345. Račun poštne hranilnice v Ljubljani števil. 15.393

Ljubljana, 27. septembra 1934

Naročnina za četrt leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki in povsod drugod 2 dolarja

Štev. 39
Leto VI

Menza

Šolska naloga
namestu uvodnika

Breda je devetletna hčerka mojega prijatelja. Zivahno dekletce, povsod ga je dosti, pametno je pa, kakor bi jih imelo najmanj že dvanajst. O vsem vam govorim, o vsem se razume. Po svoje seveda, toda njena devetletna pamet dostikrat globlje zadene kakor siva glava izkušnega človeka.

Berite, kaj je zadnjič napisala, pa sami presodite. Učitelj jim je dal domačo nalogo »Naša hrana«. Res da so nalogo že v šoli predelali, toda od ušes do papirja je dostikrat še za nas težka pot, ki smo pisarjenja vajeni, kaj šele za takole skoraj še nepismeno punčo. Njeni stavki so preprosti in okorni, zato pa toliko logičnejši in nezverženi — ko bi naši bili zmeraj tako! Z ločili je kajpada še križ in kje se nov odstavek začne, tudi še ne ve, a kaj bi tisto: glavno je, kar pove. Popravljali smo le malo, najnujnejše, če ji je pero le preveč svoje glavo zdrsnilo po svoje — drugače je pa kar godno za tisk. Pa sami presodite!

Naša hrana

Naša hrana je dobra. Jemo jo doma in v menzi. Doma jemo zjutraj. Mama pravi, da nam zjutraj v menzi ne nese. Zato jemo doma. Jemo kavo in žemljo. Časih je atek na mamo hud, ker je kava vroča in ker se mu mudi v pisarno. Temu pravimo zajtrk.

Dopoldne nič ne jemo doma. Samo v šolo mi da mama eno žemljo. To žemljo imenujemo malico. Tudi jabolko je malica. Zapečene žemlje jem rada in dam tudi Milki polovico, ker nima očeta, ker se je ponesrečil v Trbovljah. Njena mama pere po hišah perilo in nima za žemlje. Milko imam zelo rada.

Opoldne jemo v menzi. Lani smo jedli doma in je mama rekla, da noče kuhati. Atek pa je rajši doma in je bil hud na mamo, ker ni hotela kuhati. Zdaj ni več hud, ker mu ni treba več čakati na kosilo.

Jaz zelo rada jem v menzi. Ateka sem vprašala, zakaj se reče menza. Rekel je, da je to latinska beseda in pomeni miza. Atek ni vedel, zakaj ne rečemo miza. Atek drugače veliko ve. Rekel je, da časih ni bilo menz, ker so vsi jedli doma, ker še ni bilo vojne. Rekel je, da je to kriza.

V menzi jemo opoldne in zvečer. Opoldne jemo kosilo. Juhe ne maram, pa jo moram jesti, ker me mama gleda. Ko bom velika, ne bom jedla juhe, rajši bom dve torti. Najrajši jem čespljeve emoke in solato in pečenko in zmečkan krompir. V menzi pravijo piré. Tudi jedilni list imajo kakor v gostilnah. Sploh je zelo lepo v menzi in strežeta dve gosposdičini. Jaz ju imam zelo rada, ker me vprašata kakor veliko gosposdično, kaj bom jedla. Mama pa ne pusti, da jaz povem, in sama izbere zame. Jaz nič ne ugovarjam, ker me je sram, ker bi me ljudje gledali.

V menzi je veliko ljudi. Časih je vse polno in za nas ni prostora. Tudi Menčevići* jedo tam. Mama pravi, da pri njih lahko doma kuhajo, ker veliko zaslužijo. Tudi Malijevi hodijo v menzo, ker ima gospa slab želodec in ker je v menzi velika izbira. Tudi Jerajevi hodijo, ker je gospa na pošti in ne more kuhati. Atek pa pravi, da je menza za samec in gosposdično. Stric Božo pa ni samec, pa tudi je v menzi. Teta pa je v drugi menzi. Mama pravi, da v drugi menzi ni tako dobro. Teta je tam z nekim mladim gospodom. Stric tega gospoda ne mara.

Opoldne imamo kosilo ali obed, popoldne pa imenujemo malico. Malico jemo spet doma. Mama skuha kavo na gorilniku in jo pojemo z žemljo. Potem sem sita do večera. Takrat gremo spet v menzo. Zvečer ni toliko ljudi kot opoldne.

Skrivnost

lyonskega plinovoda

Tovarnar in njegova služkinja

Skrivnostna obolenja v hiši gospoda Clavela. — Služkinja dolži svojega gospodarja, da jo je hotel posiliti, potem pa vse skupaj preklilče. — Gospod Clavel se ne more zagovarjati, ker je nenadoma umrl. — Umor, samomor ali nesreča? — Policija pred uganko

V Parizu, sredi septembra.

Gospod Honoré Clavel je bil občinski svetnik v Lyonu in lastnik velike strojarske tovarne, skratka zelo ugleden mož. Nekega dne je v precej pozni noči uri telefoniral svojemu zdravniku, naj pride nemudoma k njemu, češ da mu ni dobro.

Zdravnik je prišel in Clavela preiskal. Toda ugotoviti ni mogel ničesar posebnega, čeprav mu je Clavel tožil o bolečinah in splošnem neugodju in je bil vidno nervozen. Zdravnik mu je vbrizgal morfij, napisal nekaj recept za drugi dan in šel. Misli si je pač, gospodu Clavelu nagaja želodec, počakajmo do drugega dne, pa bo dobro.

Drugi dan je bila nedelja. Clavelova žena se je bila odpeljala na kmete in gospod Clavel je ostal sam. Tedaj je prišel na obisk njegov sin Maurice. Tudi njemu je oče potožil, da mu ni dobro in da se mu od snoči, ko je poklical zdravnika, ni še prav nič obrnilo na bolje. Ker je ležal Clavel čisto sam brez postrežbe v svoji spalnici, je stopil Maurice v drugo nadstropje, kjer je imela sobico Clavelova služkinja, da jo vpraša, zakaj je ni na izpregled.

Kdo popiše njegovo osuplost, ko zagleda krščenico na postelji skoraj v nezavesti! Njena obleka je bila razmetana po tleh in sploh je vladal v sobi tak nered kakor po pretepu. Služkinja sama, Juliette Gravierjeva ji je bilo ime, mu ni vedela ničesar povedati. Samo jecljala je brezvezne besede in topo strmela predse.

Maurice Clavel je telefoniral po zdravnika. Le-ta je prišel, površno pogledal bolno dekle in jo dal prepeljati v bolnico. Tam so jo pa le malo bolj vzeli v roke in jo izpraševali, kaj se je vendar zgodilo. Tedaj je povedala, da jo je nekdo hotel napasti.

»Kdo?« so hoteli vedeti.

Povedala je, da je bilo v sobi tema in da zato napadalca ni mogla spoznati; zdi se ji pa, da je bil v Clavelovi tovarni zaposleni delavec Delrieux.

Seveda je takoj začel peti telefon in ni trajalo dolgo, ko se je zglasil na policijskem komisariatu Delrieux sredi med dvema stražnikoma.

Ko so mu povedali, česa ga dolži Juliette Gravierjeva, je mislil, da ga bo kap zadela.

Toda ko se je opomogel od prve osuplosti, je prosil, naj pokličejo gospodarja, kjer je stanoval, češ da bo lahko potrdil, da on ni mogel biti. Res se je nedvoumno izkazalo, da je bil takrat doma in mirno spal.

Kaj so hoteli na policiji? Morali so ga izpustiti, zato so pa policijski nadzorniki jadno odhiteli v bolnico, da od Juliette kaj več izvedo. Služkinja se je bila medtem že opomogla.

»O, saj ni bil Delrieux«, je izpovedala. »Gospod Clavel je bil. Prišel je v mojo sobo, ko sem

spala. Ker sem se mu obupno postavila po robu in začela vpiti na pomoč, me je izpustil. Kaj se je potem zgodilo, ne vem, ker sem izgubila zavest.«

»Ali to zanesljivo veste? Ali se ne motite?«

»Popolnoma zanesljivo vem: gospod Clavel je bil.«

Gospod Clavel? Odlični in spoštovani mestni oče, ki se je v občinskem svetu s posebno vnamo boril zoper sleherno nemoralnost? Ne, saj ni mogoče! A vendar...

Hoteli so ga konfrontirati s služkinjo, da se pokaže, ali je resnico govorila, pa niso več utegnili:

v noči z nedelje na ponedeljek je gospod Clavel umrl, ne da bi se bil mogel oprati pred Juliettinimi očitki. — — —

Okoliščine njegove smrti so skrivnostno afero zavile v še gostejšo temo. Medtem so bili obvestili Clavelovo ženo o moževi bolezni. Vrnila se je v Lyon, a ker je bila Juliette v bolnici, ponoči pa ni marala biti sama z bolnikom, je prosila nekega dolgoletnega delavca iz mozeve tovarne, ki je užival popolno zaupanje Clavelovih, naj se za tisto noč preseli v hišo. Ponudbo svojega sina Mauricea, ki je hotel prebiti noč pri njej, je pa odklonila.

V ponedeljek zjutraj je prišel Maurice, da povpraša, kako je očetu. Toda našel je hišna vrata zaprta. Na njegovo trkanje in klicanje ni bilo nikakega odgovora. Do skrajnosti vznemirjen je tedaj privlekel od nekod lestev, splezal v prvo nadstropje do kuhinjskega okna, razbil steklo in tako prišel v stanovanje.

Prvo kar je opazil, je bil duh po plinu. Brez pomišljanja je planil v spalnico in zagledal tam svojo mater, kako je težko sopla na divanu, oče je pa hropel na postelji. A to še ni bilo vse. V pritličju, ob znožju stopnic, je ležal brez zavesti stari tovarniški delavec Berthelot.

Zastrupljen s plinom? Saj so bili vendar vsi petelinji skrbno priviti in tudi pet kanarčkov, ki so imeli kletko v kuhinji, je bilo živih in zdravih, čeprav je ta vrsta ptic posebno občutljiva za svetilni plin. Seveda so takoj natanko preiskali plinsko napeljavo in z začudenjem ugotovili, da je v popolnem redu. Kaj pa, če izvira zastrupljenje od jedi? Toda stari Berthelot je izpovedal, ko se je osvestil, da ni v hiši použil niti grizljaja. Povedal je, da mu je popolnoma nepričakovano postalo slabo. Zato je hotel na stranišče v prvem nadstropju, pa se je ob znožju stopnic zgrudil na tla in izgubil zavest.

Da morajo biti ti čudni dogodki v zvezi z atentatom na Julietto Gravierjevo, je bilo vsakomur jasno.

Čer gremo pa v gostilno, ker v menzi ne kuhajo, ker ima kuharica prosto.

O naši hrani se ne da dosti novega napisati. O menzi že prej. Devetletna Breda je o obojem mnogo povedala, ne da bi se tega zavedala. Mislimo, da nismo krivo storili, ko smo priobčili njeno domačo nalogo namestu uvodnika.

Clavel si je očitno sam sodil, da ubeži posledicam svojega prestopka. In že so se jeli po Lyonu širiti skrivnostni glasovi in šli od ust do ust. Kdo bi si bil mislil! In takšen ugleden mož! Nekateri so celo vedeli povedati, da je veleugledni občinski svetnik živel dvojno življenje, eno za ženo in javnost, drugo — dosti manj ugledno — pa zase in za svoje razbrzdane strasti. Vse to so šušljali po Lyonu in zraven še to, da so zadnje čase začeli Clavelovi trgovski posli iti rakovo pot. »Seveda«, so moralno kimali vrli meščani, »seveda mu potem ni drugega kazalo, kakor da gre v smrt...«

Toda tako enostavna stvar le ni bila. Kdo je pa potem plinske peteline spet privil? In če sta zakonca že hotela skupaj umreti — zakaj sta pa poklicala starega Berthelota v hišo?

Policija je stala pred uganko. Obdukcija Clavelovega trupla je pokazala nezadovoljstvo z ogljikovimi plini, ki sicer ni bilo nevarno, a v zvezi s temu je moglo ubiti človeka, ki boleha za angino pectoris.

Torej je le od nekod prihajal plin? Tej stvari je treba priti do dna!

Ker je bila plinska napeljava v hiši popolnoma v redu, so razkopali pločnik pred hišo, da pogledajo, ali nemara tam plinske cevi ne puščajo.

In res: odkrili so razpoko, skozi katero je uhajal plin, celih tri tisoč litrov plina na uro! Sicer je bila soba, kjer je Clavel spal, čisto na drugi strani hiše, 15 metrov od kraja, kjer je uhajal plin. Toda plin prodre tudi skozi zemljo in celo skozi zidove.

In prav mogoče je, da je v soboto zvečer prihajal še v neznatnih količinah, a vendar toliko, da je gospodu Clavelu postalo slabo, Julietto Gravierjevo pa tako omotilo, da je dobila halucinacije. Ščassoma se je pa morala plina toliko nabrati, da je v nedeljo ponoči Clavel zastrupljenju podlegel, njegova žena in stari Berthelot se pa morata za rešitev zahvaliti le svojim krepkejšima naturama.

Kar je bilo pričakovati, se je zgodilo:

Juliette Gravierjeva je vse svoje izpovedbe preklicala, češ da je prišla do spoznanja, da je bilo to, kar se ji je v njeni omotici zdelo resnica, samo domišljija od plina zastrupljenih živcev. Tedaj nikakega atentata ne napada in tudi samomora ne, ne senzacije za Lyončane...

Clavela so medtem na tihem pokopali. Tragično je, če pomislimo, da so ga najbrže po nedolžnem blatili in obrekovali, ko je bil samo žrtev čudno in skrivnostno zapletenih okoliščin. Ali bomo kdaj izvedeli vso resnico?

Preiskava se nadaljuje in že dvakrat so v Clavelovem stanovanju za poskušnjo izpustili natanko toliko plina kakor ono usodno noč in opazovali, kako bo učinkoval na kanarčke. Toda obakrat se ni drobnim pevcom prav nič zgodilo, čeprav so morali celih deset ur ostati v zastrupljenem ozračju. Količina, ki je človeka ubila, je bila torej zanje premajhna. Ti poskusi torej uganke ne samo niso rešili, temveč so jo še bolj zavili v temo.

* Imena smo seveda izpremenili. — Op. ured.

Ameriške kariere

Popularna ko Roosevelt

Ženska, ki se je drznila napovedati boj vitki liniji in si znala s spretno reklamo napraviti ime na vsem svetu. — Zaradi prevelike zaposlenosti Mae Westova ne utegne misliti na možitev: od ranega jutra do pozne noči samo dela in dela... da bo še bolj slavna, bogata in popularna

Danes prinašamo konec članke »Kakor v romanu« iz št. 38.

Gledališka igra »Sex« je bila za Mae Westovo bolj krajevni — newyorški — uspeh, dočim je »Diamond Lil« zanesla njeno slavo v najzgodnejše ameriško mesto.

Vprizoritev »Lili z demanti« je bila za Mae Westovo trd oreh. V poslednjem desetletju minulega stoletja so bile ženske vse bolj okroglaste in bohotne, in Mae Westova je hotela v svoji igri podati popolno žensko tedanje dobe, nikakor pa ne moderne »trlice«, ki bi se našemila po staroveški ter se skušala vesti po predpisih in navadah takratnih dni. Mae je hotela vse, ali pa nič.

Med moderno damo, ki danes kaj velja, in med damo, ki je pred našim stoletjem kaj veljala, je pač veličanska razlika. Takrat so bile močne, če ne debeluškaste ženske v milosti; v vsem in vsekdar so podčrtavale ženskost, zlasti nežno zaokroženost linije. Toda kako naj, vruga, ženska naših dni, vzgojena in usmerjena po načelih sodobnosti, ki ves svet obojuje tip girlov in sportno stremeniranih žensk, poda resnično žensko pred štiridesetimi leti?

Mae Westova se je pričela sistematično debeliti. Jedla je slaščice, pila mleko in vse tiste jedi, ki se jih moderne »trlice« bojijo ko hudič križa. Čez nekaj tednov se je zredila za 8 kil. Zdela se je višja in mogočnejša, poleg tega je pa obula čevlje s prav visoko peto, da bi bila njena hoja veličastnejša, lase si je podložila in česala po starem, oblekla je oprsni, ki jo je v pasu nekoliko stisnil in povzdignil vse ostale »čare« ženskega telesa.

V New Yorku so igrali »Diamond Lil« nepretrgoma dve leti. Potlej je potovala Mae Westova čez tri leta križem po Ameriki. Ljudje so bili povsod navdušeni, ravnatelj gledališč so si meli roke, kajti njihove blagajne so se večer za večerom bolj polnile.

Nova igra »The constant Sinner« (»Stanovitna grešnica«) je bila krščena spel v New Yorku. Po desetih mesecih, ko je sleherni večer žela uspehe z novo igro, si je nameravala Mae delj časa oddehniti, vendar se ji to ni posrečilo. Hollywood je potreboval nove krvi, predvsem pa denarja, kajti blagajne so se polagoma praznile. Westova je na svojih turnejah pobirala občinstvo. Njej je vzklikalo, njej ploskalo, a kinematografi so bili prazni... Mae Westova je dobila kopico ponudb od filmskih družb, toda kljub vabljenim plačam se ni mogla odzvati nobeni, ker je imela še na vseh koncih in krajih polno obveznosti.

Sele leta 1932 so jo zares zvalili v Hollywood. Toda Mae ni nameravala kar tam ostati za vedno, temveč si je hotela samo ogledati »obrate« in pokukati malo za filmske kulise. Taka je bila pač njena navada. Vseposvoda si je sprva vse točno ogledala, tako da je »prišla stvari do dna«. Ta njena doslednost ji je pripomogla tudi na odru do velikih uspehov, kajti sleherni njena kreacija je bila resnično doživljena. Paramount se je pogajal z Westovo za film iz newyorškega nočnega življenja. Mae ni kar na slepo pristala. Za partnerja so ji dali Georga Raffa. Ugajali so ji rokopisi, partner in režiser sta ji bila po godu, toda dialogi so se ji zdeli premelehi.

Sedla je za mizo, popravljala in vstavljala svoje domisleke in h koncu podpisala pogodbo, ko so spremenili vse tako, kakor si je želela. Ko so film predvajali, so šle njene kratke a jedernate kritične od ust do ust. V nekem prizoru je neko dekletce dejalo: »Ljubi bog, kako krasni demanti!« v odgovor je pa dobilo zašeno: »Drago dete, ljubemu bogu to nič mar!«

Mae Westova je zaslovela med obiskovalci kinematografov. Filmska podjetja so jo prosila, naj spiše sama rokopise za film, naj spiše vlogo zase, v kateri se bo lahko na platnu izživela in poka-

zala svoje veliko znanje. Mae je pisala in spisala »She Done him Wrong«, film z osnovo njene igre »Lili z demanti«. Film je postal senzacija, v blagajnah kinematografov se je kupil denar kakor v dobi najboljših konjunktur. V Evropi je žela s svojim filmom prav tako sijajne uspehe kakor v domovini. V Parizu so film prekrstili v »Ladi Lou«. Pariz ji je pel slavo, Pariz je ploskal, da so se tresli lestenci v razkošnih pariških kinematografih. Znameniti časnikarji, še celo Will Rogers, so soglasno izjavljali, da je Mae Westova najzanimivejša pojava v Hollywoodu. Na dušek so izgovarjali njeno in Rooseveltovo ime in ji prisodili najvidnejše mesto med slavnimi ameriški osebnostmi.

Mae se ne utegne možiti, Mae je hollywoodski malik

Mae Westova je današnji dan na čelu mednarodnega filma. V njej je utelešen pojem »sex-appela«, pojem elegancije in sodobne mode, najsvetlejša zvezda med zvezdami je, pametna in preudarna ženska, šarmantna in dovtipna. Sleherno tovarišico da v koš. Izkušnje ima v življenju in v poklicu, teater pozna do pičice, ni manj občinstvo, »hit« (slager) je brez para na vsem širnem svetu. Kljub vsej slavi se ni prevzela. Mae ni samo najznamenitejša ženska v Hollywoodu, temveč je tudi najdelavnejša. Tri romane je že spisala, več ko štirideset »Hit-songov«, a njena knjižica »Kako se vedem« je po vsaki novi izdaji takoj razprodana.

Njen tretji film, torej drugi, za kate-rega je v celoti spisala sama rokopise, »I'm no angel« (Nisem angel), je docela moderna stvar. Film je posebnost zase, dialogi so bodeči, popevke pa tako rali-

nirane, da bi za ščepec preveč soljene spravile moraliste v obup. Prizori so zanimivi in senzacionalni, oprema razkošna, skratka vse je tako in tako, kakor mora biti.

V bližini Paramountovih študijev živi Mae Westova s svojim bratom v skromni hišici. K njej prihajajo režiserji in operaterji, pogovarjajo se o filmskih načrtih, vprašujejo jo za svet in odhajajo od nje z zavestjo, da niso po nemarnem zabili časa.

Mae ne kadi in ne pije, pač pa igra baseball in rugby.

Javnost seveda kar preži na vesti iz njenega zasebnega življenja, toda vse kar se zve ni vredno počenega groša. Ljudje vprašujejo, koga ima za ljubčka, zakaj se ne moži... In Mae Westova jim odgovarja:

»Moški? Mnogo, prav mnogo jih poznam, toda doslej še nisem srečala takega, ki bi ga marala za moža. Sicer pa niti ne utegnem — in dokler ne bom imela za zakon potrebnega časa in mira — a za tako reč je oboje potrebno — ostane kar sama.«

Mae Westova je »ženska, ki ve kaj hoče«. Častihlepna je do skrajnosti, samo sebe hoče prekositi, za to je pa tudi nasproti sebi najbolj kritična.

Njen film »I'm no angel« so vsi nestrpno pričakovali, a v pričakovanju so se vsi urezali, ker so pričakovali manj, kakor so videli.

Mae Westova je in ostane gotovo še dolgo let hollywoodska senzacija, senzacija ameriškega filma in privlačna sila vseh kinov na svetu. Ljubljanka Broadwaya je, nekronana filmska kraljica in najzanimivejša ženska pod nebom...

Pravljčni princ v letalu

Moderna romantika — moderna prometna sredstva. — Sreča Madžarke Šarike Corbe, ki je prišel ponjo princ njenih dekliških sanj

V Budimpešti, septembra

Kruto se moti tisti, kdor misli, da v naših dneh krize, materializma in nezaposlenosti ni več romantike. Še danes, pri moji veri, se utegnejo zgoditi čudovitejši stvari, kakor smo jih kdaj čitali v pravljicah o tisoč in eni noči.

Zgodilo se je v Budimpešti.

Prišel je princ, o, ne, saj ni prišel, prišel je, saj smo v dobi zračnega prometa. Ni prišel na vranco po sirotico, da jo osreči, prišel je na srebrnem motor-nem ptiču iz dalmih neznanih dežel. Kdo se upa reči, da to ni romantika?

Sestnajstletna Šarika Corba je hči siromanih roditeljev in niti sama ne ve, kako da jo je tako nepričakovano poiskala sreča. Sanjala je pač, kakor sanja vsako mlado dekle, da je nekje na svetu lep mladenič, ki bo prišel nekega dne ponjo in jo vzal s seboj. Toda verjela ni tem sanjam... Zdaj je pa prišel pravi pravcati princ, mlad in lep in bogat...

Šarika Corba je prej pridno obiskovala budimpeštansko žensko gimnazijo, toda nekega dne je morala dati učenju slovo, ker je šla s svojo starejšo sestro na dolgo potovanje. Njena sestra je operna pevka in je sprejela ponudbo za angažman na otoku Javi. Ker se pa ni upala sama na tako dolgo pot, je vzela še sestro Šariko s seboj.

Na Javi se je deklica seznanila s trgovcem in malajskim plemičem Bubukarjem, ki se je na oko čez ušesa zaljubil v rdečelično Madžarko. Starejšo sestro je prosil za Šarikino roko, toda ta mu dekleta ni mogla obljubiti brez pristanka staršev. Bogati Javanece se je moral vdati.

Šariki je princ na moč ugajal, saj jo je tudi razvajal in obsipal z najrazkošnejšimi darili in ji pri vsaki priliki dokazoval svojo nežno in globoko ljubezen. Sestri je med tem pogodb potekla in tako se je s Šariko vred vrnila v Budimpešto. Navdušeno sta sestri pripovedovali

staršem, da je našla Šarika ženina, ki je najbogatejši trgovec na Javi.

Nedavno je bilo v družini Čorbovih v Budimpešti vse pokoneu.

Pravljčni princ, mladi Bubukar, je prišel z avionom z Jave v Budimpešto, da obišče Čorbove in si izprosi lepo Šariko za ženo. Vsa hiša je bila narobe, vse je bilo veselo in razposajeno.

Zaljubljeni Bubukar je priznal, da ga je gnalo samo hrepenenje po Šariki na pot. Moral je k njej, a ladje in železnice bi ga le prepočasno pripeljale na cilj njegovih sanj, zato je sedel kar v letalo in odrinjal v objem svoje ljubljene, da se čim prej za vedno združi z njo.

Poroka bo v Budimpešti, potem se bo pa mlada zakonska dvojica odpeljala na Javo. Lepa Šarika bo na močevem »omu kraljevala v prekrasnih in razkošnih sobanah, tekala bo po pravljčnih lepih nasadih in lovila na cvetnih gredicah pisane metulje. Po obedu bo dremala v sladkem naročju svojega draga in živela lepše in srečneje kakor vse tiste lepoticke iz pravljice o tisoč in eni noči — — — *

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

Odpremilja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vršil vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Den Haag; Francija: št. 1117-94, Paris; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Grof Monte Cristo

Roman

Napisal

Aleksander Dumas

55. nadaljevanje

Pri teh besedah začuti grof, da je Mercèdina roka vztrepetala v njegovi.

»Toda bojim se,« povzame, »da je zato vam toliko hladneje, ko ste ognjeni samo v tenak šal.«

»Ali veste, kam vas peljem?« vpraša grofica, ne da bi odgovorila na grofovo vprašanje.

»Ne, milostljiva, toda kakor vidite, se ne upiram.«

»V rastlinjak tamle na koncu drevoreda.«

Grof se vprašujoče ozre v Mercèdes, toda ona krene brez besede dalje.

Rastlinjak je bil poln najraznovrsnejšega sadja, ki je v umetni toploti že v začetku julija zorelo. Mercedes utrga bujen muškato grozd in ga ponudi grofu.

»Vzemite, gospod grof,« reče s tako otožnim nasmeškom, da bi bil pozoren opazovalec zasačil solze na njenih trepalnicah. »Vem, da se naše francosko grozdje ne more meriti s sicilskim ne ciprskim, vendar upam, da boste prizanesljivi našemu mrzlemu solncu.«

Grof se prikloni in odstopi za korak.

»Odklanjate?« vzdikne Mercedes s trepetočim glasom.

»Najponižneje vas prosim odpuščanja, gospa, a grozdja nikdar ne jem.«

Na isti brajdi kakor utrgani grozd je visela krasna breskev. Mercedes iztegne roko in utrga žametno mehki sad.

»Pa vzemite tole breskev!«

Toda grof odkloni kakor prej.

»Tudi breskve ne?« reče Mercedes s tako bolešnim glasom, da se je slišalo, kako je komaj pritajila jok. »O Bog, ali sem res rojena pod nesrečno zvezdo!«

Mučna tišina nastane po teh besedah. Breskev se skotali po fleh kakor prej grozd.

»Gospod grof,« reče naposled Mercedes in pogleda Monte-Cristu proseče v oči, »Arabci imajo genljiv običaj: ljudje, ki porijejo pod njihovo streho kruh in sol, jim ostanejo za zmeraj prijatelji.«

»Vem, milostljiva,« odgovori Monte-Cristo. »Toda tu smo na Francoskem in ne na Arabskem, in na Francoskem prav tako ne poznajo večnega prijateljstva, kakor ne dele ljudem kruha ne soli.«

»Toda,« zajecja grofica, »morda sva le prijatelja?«

Vsa kri se zgrne grofu k srcu in njegov obraz postane mrliško bled, koj nato pa ognjeno rdeč; njegove oči se jamejo loviti v zraku, kakor bi jih bila oslepila prejarka luč.

»Seveda sva prijatelja, milostljiva,« odgovori potem. »Zakaj ne bi bila?«

Toda njegov glas je bil drugačen, kakor ga je grofica pričakovala; žalostno se obrne in vzdih se ji iztrga iz ust.

»Hvala,« dahne nato in krene dalje.

Tako sta prehodila ves vrt, ne da bi bila izpregovorila le besedico.

»Ali je res, gospod,« reče nenadoma grofica in se ustavi, »ali je res, da ste toliko prepoštovali in prefrpeli?«

»Da, milostljiva, mnogo sem prefrpel,« odgovori Monte-Cristo.

»A zdaj ste srečni?«

»Srečen? O da, zakaj nihče me ne sliši tožiti.«

»In sedanja sreča vas je odškodovala za trpljenje?«

»Moja sedanja sreča je enaka prestanemu trpljenju.«

»Ali niste oženjeni?« vpraša nenadoma grofica.

»Oženjen?« ponovi Monte-Cristo z drhtečim glasom. »Kdo vam je to rekel?«

»Nihče mi ni rekel, samo videli so vas že večkrat, kako ste spremljali lepo mlado damo v opero.«

»To je moja sužnja, milostljiva. Kupil sem jo v Carigradu. Hči je nekega kneza in sem jo vzel za svojo, ker nimam nikogar drugega, ki bi mi bil drag.«

»Torej živite sami?«

»Da, sam živim.«

»Nimate ne bratov... ne sina... ne očeta?«

»Ne, nikogar nimam.«

»A kako morete tako živeti, ne da bi vas kaj vezalo na življenje?«

»Ni moja krivda, gospa. Imel sem drago na Malti, hotel sem se z njo poročiti, pa je prišla vojna vihra in me potegnila s seboj. Mislil sem, da me toliko ljubi, da me bo počakala, mislil sem, da mi ostane zvesta do groba. Ko sem se vrnil, sem jo našel omoženo... Takšna je ta žalostna zgodba takratnega dvajsetletnega mladeniča. Morda sem imel šibkejšo srce od drugih in sem bolj trpel, kakor bi trpeli drugi na mojem mestu.«

Grofica se ustavi, kakor bi je noge ne mogle več nositi.

»Da,« vzdihne, »in ta ljubezen vam je ostala v srcu. Človek ljubi le enkrat v življenju... Ali ste jo potem še kdaj srečali?«

»Nikoli več, ker se nisem več vrnil na Malto.«

»Ali živi na Malti?«

»Mislim.«

»Pa ste ji odpustili trpljenje, ki vam ga je prizadejala?«

»Njej pač.«

»Samo njej? Torej še zmeraj sovražite one, ki so vas odtrgali od nje?«

»Nikakor ne; zakaj naj bi jih sovražil?«

Grofica se vstopi pred grofa. Še zmeraj je držala v roki kos dehtečega grozda.

»Vzemite!« reče proseče.

»Grozda nikdar ne jem,« odvrne Monte-Cristo in se prikloni.

Grofica zažene grozd z obupno kretnjo v grmovje.

»Neizprosno jel!« zamrmra pred se.

Se nadaljuje na 4. strani v 4. stolpcu

Zaročenka, ki prinaša smrt desetim zaročencem

V Newyorku, septembra

Stari ameriški banditi so se ogibali ženski in niti svojim ženam niti zaročnikom niso zaupali svojih pohodov. Zdaj je pa stvar čisto drugačna. Moderni gangstri imajo za vsakim ogrom ljubico. Povsod jih vlečejo s seboj, še pri najdrznejših razbojniških početjih so jim verne družice.

Strah in trepet

Med temi gangstrskimi ženami ali ljubicami je menda Bonnie Parker najzanimivejša prikazen.

Spočetka je bila v neki kavarni natakarica, potem se je pa poročila z gangstrom Clydom Burrowom, ki so ga vsi poznali po tem, da ni nikoli prenehal kaditi. Pomagala mu je pri »poslu«. Skupno sta ropala po bankah, tovarnah in drugih podjetjih. V desetih ameriških državah sta kradla in ropala na debelo.

Bonnie Parker je bila tako razvpita, da so z njo strašile ameriške matere svoje otroke, kadar so bili nemarni. Letos v maju je končala svojo zloglasno življensko pot. Preluknjana s 167 krogli se je zgrudila na cesti, a še takrat ko je bila do smrti ranjena, ni izpustila strojne puške, ki je z njo streljala na policijo.

Najbolj čudno je pa to, da je ta gangstrica pisala lepe pesmice. V neki pesmi je celo prav nežno vzdihovala po tem, da bi umrla skupaj s svojim ljubljanim možem in da bi bila rada z njim pokopana v isti jami. Usoda ji pa te njene vroče in menda edine poštene želje ni izpolnila.

Iz maščevanja

Druga prav tako zločinska ženska je bila Helen Pence. Tudi ta je začela kot natakarica.

Lepega dne ji je nekdo ubil očeta. Mož, ki so ga osumili, da je izvršil ta zločin, je sodišče oprostilo. Helen Pence je bila pri razpravi, toda

ko je sodnik razglasil oprostilo razsodbo, je sama z lastno roko kaznovala moža, ki je bila o njem prepričana, da ji je ubil ljubljenega očeta. Potegnila je v sodni dvorani samokres in štirikrat zaporedno ustrelila na dozdavnega morilca.

Zaradi uboja so Helen takoj obsodili na pet let zapor.

Po prestani kazni je šla spet za natakarico. Lastnik kavarne, v kateri je bila zaposlena, ji je prišel presedati z ljubavnimi ponudbami. Ko je nekoč zahteval od nje odgovor, je potegnila revolver. Spet je za ta zločin presedela daljšo kazen, čeprav je štirikrat ušla.

Pri poslednjem begu je pustila v celici pismo s sporočilom oblastvom, da je ne bodo nikoli več dobila v roke. In res se policiji še do današnjega dne ni posrečilo, da bi jo ujela.

Najbolj razvpita

je pa brez dvoma gangstrica Mary Collins, deklica, ki prinaša svojim ljubčkom smrt. Stara je pet in dvajset let in ima plave lase, ki se svetijo ko platina.

Dosihdob je menjala že deset zaročencev. Vsi so bili gangstri in nobeden izmed njih ni umrl naravno smrti. Prvega so ubili stražniki, drugi je padel kot žrtev pretepa v neki gostilni. Od tretjega do desetega so pa vsi padli v boj s policijo.

Njen poslednji zaročenec je imel vzdevek »Buldog«, ime mu je bilo pa John Feldman. Njuna skupna sreča je trajala samo nekaj dni. Nekega večera so se v gangstrski krčmi sprijeli. Mary je malo pregloboko pogledala v kupico in preveč plesala z nekim tujcem. »Buldog«, od ljubosumnosti ves nor, je pograbil steklenico piva in jo zagnal v tujca. V hipu sta si bila v laseh. Tujcu so priskočili ostali gostje na pomoč in pobili Feldmana ko psa.

To zagonetno deklico, ki prinaša svojim ljubčkom smrt, je pozabila tudi že svojega »Buldog« in se zdaj prešerno vrti po gangstrskih krčmah in barjih. Zdi se, da išče še enajsto žrtev...

Cinik je človek, ki ve vsem stvarjem ceno, vrednosti pa ne. Sentimentalen je človek, ki pripisuje vsem stvarjem smešno visoko vrednost, nobeni pa ne pozna tržne cene.

Oskar Wilde.

Zdaj ni sploh nobenega truda več!

Tako slišimo večkrat gospodinje, ki perejo po Schichtovi metodi. Saj pa tudi ni nič čudnega: čez noč razkroji Ženska hvala nesnago, a zjutraj se perilo z lahkoto opere s Schichtovim terpentinovim milom.

To je vse delo, če perete po

SCHICHTOVI METODI

ST. J. 6-34

Deklica in kača

V Kašmirju, septembra

Neka delavka je pustila svojo šestletno hčerko Jezoli doma, sama je pa odšla prst na bližnjo reko. Ko se je vračala s škafo na glavi, se ji je pokazal strašen prizor. Ogromna kača klopotača se je ovijala okrog male deklice. Tresoč se po vsem telesu je stekla mati po sosede in klicala na pomoč. Med tem se je deklica igrala s kačo kakor s kakšnim dobrovoljnim kužkom. Ko se je neki Indec približal otroku, se je klopotača zagnala proti njemu in sikala kakor obsedena. Ogromna kača se je potem še malo poigrala z deklico in izginila prestrašenim gledalcem izpred oči. Od takrat domači večkrat s strahom opazujejo, kako kliče mala deklica klopotačo iz grmovja in se z njo igra. Ves Kašmir je prepričan, da je deklica ljubljena bogov.

Klopotača je dolga dobre tri metre. Vsekakor čudna in nevarna igrača.

Boj petelinov na Angleškem

V Londonu, septembra

Na Angleškem so boji petelinov z zakonom prepovedani, vršijo se pa vendar zdaj tu zdaj tam, toda tako na skrivaj, da oblastva zvedo zanje šele, ko so končani. Nedavno se je vršil boj petelinov za prvenstvo »Severa«. Ze tedne pred bojem so se bojevali lastniki petelinov s policijo. Hud boj je bil to, čeprav ni šlo na nož. Policija je hotela za vsako ceno predstaviti prepovedi.

H koncu so se pa prireditelji domislili sijajne zvijače. Na glas in javno so določili prostor za areno, markirali pota do bojišča in postavili tribune. Prostor je bil na zasebnem posestvu in policija ni imela pravice vmešavati se v stvar, dokler ne bo dvoboja. Prireditelji pa seveda še zdaleč niso nameravali spustiti petelinov v tej ogradi. Daleč neke na barju so si izbrali prostor. Celo uro pred napovedanim dvobojem na fingiranem bojišču so se ljubitelji te zlahtne igre zbrali v puščavi. Policija še slutila ni, kaj se pripravlja na zapuščenem barju, ker je veljala vsa njena pozornost areni tik ob robu mesta.

Med tem ko so stražniki v mestu budno pazili, da se ne bi kršil zakon, so ljubitelji navdušeno sledili prekrasnemu dvoboju razdraženih petelinov. Boji petelinov so Angležem silno priljubljeni in pri takšnih prilikah niso mistri nič umazani temveč sežejo globoko v žep in stavijo visoke zneske na zmagovalca. Črno-rdeči petelin, ki si je pred nekaj tedni priboril naslov zmagovalca iz Westmorelanda in pideset funtov nagrade, se je hrabro boril s pisanim petelinom iz Cumberlanda, ki so ga že več tednov pred dvobojem pitali z najslajšimi grozdni jagodami.

Dvoboj je bil zanimiv in napet. Oba petelina sta se borila hrabro in viteško. Westmorelandski petelin je bil bolj mišičav in bolj »streniran«, zato je junaško zmagal in si priboril častni naslov »severnega mojstra«.

Madžarski kmet - računski genij

V Budimpešti, septembra

Pred nekaj tedni so odkrili v Magyar-fenesu matematičnega genija. Šestindvajsetletni kmečki fant Martin Kunkuti je nenadoma postal »predmet«, ki zama učene gospode na Madžarskem. Neki znameniti matematik je prosil mladega fanta, naj mu opiše svoje dosedanje življenje.

Kunkuti toži, da mu domači in sorodniki očitajo, da ni pri zdravi pameti, ker porabi ves denar za nabavo znanstvenih matematičnih knjig in študira pozno v noč pri svitu petrolejke. Denar si služi podnevi kot težak, ponoči pa študira algebro in geometrijo. Najbolj ga zanimajo diferencialni in integralni računi. Julija meseca je napravil maturo na gimnaziji z odličnim uspehom. Vso snov za gimnazijo je predelal v enem letu. Kunkuti se namerava vpisati na filozofsko fakulteto v Budimpešti. Profesorji mu prerokujejo sijajno bodočnost in vidijo v njem matematičnega genija.

Poravnajte naročnino!

Novela „Družinskega tednika“

Ženska osveta

Napisal André Birabeau

Gineta Nobertova je vsa razburjena prihitela k svoji najboljši prijateljici Rozini Arbelinovi.

»Veliko uslugo mi moraš napraviti! Ti si edina, ki se lahko nanjo obrnem. Pametna si, zala in svobodna, odkar ti je mož umrl...«

»Ali bi me mar rada omožila?« se je zasmejala Rozina.

»Ne. Ločila bi se rada.«

»Ni mogoče!«

»Pa je vendar res. Gotovo veš — ali pa nemara še ne veš...«

»Pač... vem,« jo je presekala Rozina s sočutnim nasmeškom.

»Veš, da mi je Maurice Langevin vse na svetu in da tudi on mene ljubi?«

»Nisem jaz edina, ki to vem.«

»Nisi edina...?«

»Saj že ves Pariz o tem govori.«

»In kaj pravijo ljudje?«

»Nič slabega. Zveza jim ugaja.«

»Res?« Gineta je bila vsa srečna. Videti je bila kar navdušena, da znanci odobravajo njen zakonolom.

»Misliš tedaj, če bi se dala ločiti, da me...«

»Ne bo nihče obsojal. Toda še zmeraj si ne morem misliti, kako naj bo to z menoj v zvezi...«

Gineta je pobesila oči in se globoko oddahnila: »Za ločitev sta potrebna dva...«

»Najmanj.«

»Da, če bi bil moj mož takšen kakor so drugi, potem bi mu enostavno rekla, da ga nič več ne maram in da naj mi vrne prostost.«

Rozina je zmajala z glavo: »Ali misliš, da so drugi takšni, da...!«

»Menda! Ali bi bilo drugače toliko sporazumnih ločitev? Toda jaz Gérardu predobro poznam: če bi vedel, da bi mi s pristankom napravil veselje, bi že samo zato rekel, ne!«

»To bi bilo tudi razumljivo...«

»Misliš?« Gineta je grozeče vzdignila kazalec: »Ljubezen se ne da prisiliti.«

»Mogoče je pa boljše, če mu priznaš, da imaš prijatelja.«

»Vidiš, tega ravno ne maram; mogoče bi me celo ubil, toda svobode mi prav gotovo ne bi vrnil. Razen tega... Saj veš, da si nimam ničesar očitati, zakaj preden sem se odločila, da se mu izneverim, sem bila silno spodobna žena — ti to bolje veš kakor kdorkoli drugi... In to bi hotela na zunaj še zmerom ostati, že zaradi Gérardu. Mož, ki svojo ženo vara, je v očeh ljudi zanimiv zapeljivec, prevaran zakonski mož je pa smešna figura...«

Rozina si je zatisnila ušesa: »Kako strašne reči mi govoriš!«

»Kaj hočeš!... Toda naj se vrnem k svoji prošnji.«

»Ali naj mu nemara jaz odprem oči?«

»O, ne, to bi bilo prav tako, kakor če bi sama z njim govorila. Gérard je, sama veš, vse prej ko ženskar. Niti tega ne ve, katere moje prijateljice so pogleda vredne. Razen ene edine izjeme.«

»Glej, glej!«

»In to si ti.«

»Saj si zblaznela!«

Slabi može so kakor cigareta. Nekaj časa jo kadiš, potem jo pa vržeš proč. Dobri može so kakor pipa. Kadar ogenj poide, jo rahlo potolčeš in spraviš v žep. In pipe nihče ne posoja.

Marceline d'Alroy.

»Vem, kaj rečem, in ničesar ti ne očitam. Saj nisi sama vzrok, da si mu tako nenavadno všeč. Sicer si pa edina, o kateri z menoj govori in katero mi kdaj daje za zgled. O, vem, če bi imel poguma, da bi...«

»Prisežem, da...«

»Vidiš, če bi on in ti...«

»Mislim, da me nočeš razumeti...«

»Moj Bog, saj ne zahtevam, da postaneš njegova ljubimka...«

»Ljubezniva si, res!«

»Ne, moral bi te prositi samo za sestanek in ti... ne pozabi, da gre za mojo življensko srečo... ti bi morala ranj pristati. Jaz bi vaju presenetila, delala bi se osleparjeno... in stvar bi bila urejena.«

»Presenetila bi ga!... To se pravi, presenetila bi naju! In kakšno vlogo bi jaz igrala? Vlogo slabe prijateljice, v njegovih očeh pa vlogo ženske, ki izda moža, ki jo ljubi.«

»Če gre pa vendar za...«

»Ne, ljuba moja, nemogoče! Ali si moreš predstavljati, da bi prišla k tebi in ti povedala: Danes popoldne ob tej in tej uri imam tam in tam z Gérardom sestanek?«

»A če gre vendar za mojo življensko srečo!«

»Zelo žal mi je, toda name se ne zanašaj. Vem, da mi boš zamerila. Toda če dobro premisliš, boš sama izprevidela, da tega res ne morem storiti.«

»Ah, nikar se ne izgovarjaj! Ne da se ti!«

»Prosim te, premisli vendar malo!«

»Tudi prav!... Govoriva o čem drugem!«

In govorili sta o drugih stvareh, a le površno in samo toliko, dokler nista našli priložnosti za razstarek.

Rozina si ni iz razgovora s prijateljico ničesar drugega zapomnila kakor to, da je Gérardu zelo simpatična. Gérard pa tudi njej ni bil nevšečen. Samo dotlej ni marala z njim koketirati, saj je bila vendar Gineta njena prijateljica. Zdaj je pa hotela dognati, kako daleč gre simpatija drugače zelo hladnega in rezerviranega Gérardu. Priložnost se ji je kmalu ponudila; srečala sta se skraj vsak teden pri skupnih prijateljicah. In tako je bil nekega dne Gérard tisti, ki je po kosilu prosil Gineto, naj stopi v njegov kabinet: »Nekaj resnega moram s teboj govoriti.«

In govoril ji je o nepričakovani, veliki ljubezni, ki ga je vsega prevzela, vrnil ji je prostost, prevzel vso krivdo nase in ji ponudil tolikšno rento, da bi mogla prav tako udobno živeti kakor dotlej. »Ali ni boljše, da se razideva kot dobra prijateljica? Očitati ti nimam ničesar, razplet, ki ti ga predlagam, je pač najpreprostejši in najboljši. Tako strastno me ne ljubiš, da bi te ločitev preveč bolela. Ako bi pa moj predlog odklonila, čeprav je tako pameten in sprejemljiv za obe strani, bi naju oba ob-

sodila v takšno skupno življenje, da bi bil pekel raj v primeri z njim. Nič ne odgovoriš?«

Gineta je bila tako blizu izpolnitvi svojih želja, da bi se bila lahko posilila v jok in rekla: »Če res želiš...« Namestu tega ga je pa strmo pogledala in zasikala: »Kdo je ona?«

»Saj je ne poznaš.«

»Misliš?«

»Prepričan sem.«

Tedaj je Gineta vstala in mu vrgla ime v obraz: »Rozina je in nobena druga! Ah, kako lepo! Prijateljica, ki sem ji najbolj zaupala, in ti...! Ti!«

Gérard je pobesil glavo. Na vse načine je skušal ženi izbiti to misel iz glave: »Prisežem, da sva si samo prijatelja...«

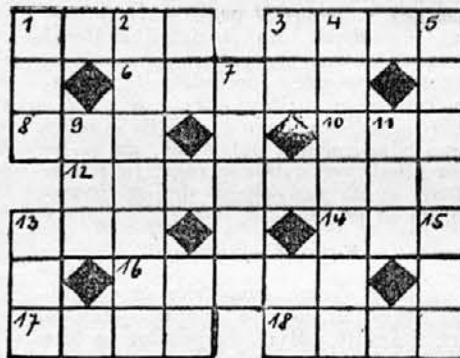
»Beži, beži! Toda povem ti: prava norca morata biti, če mislita, da se bom vama na ljubo žrtvovala! Nikoli! Si razumel? Nikoli!«

In čisto brez prehoda, ker se je neradoma spomnila, da bi bila Rozina utegnila kaj izdati, je dodala: »Tudi jaz ljubim nekoga drugega, tudi jaz sem mislila, da bom z njim srečna, toda imela sem usmiljenje s teboj, usmiljenje, ki ga ti do mene ne poznaš. O Bog — kako neumna sem bila!«

In ko jo je Gérard s težkimi koraki zapustil, ne vedoč, kaj naj stori, je Gineta napisala svojemu prijatelju pretresljivo poslovilno pismo: »Končano je. Moj mož nekaj sluti, in ker je vsega zmožen, mi drugo ne kaže...«

Tako je žrtvovala tisto, v čemur je še pred eno uro videla svojo življensko srečo — samo zato, da se je lahko maščevala nad svojo prijateljico.

Križanka štev. 15

Pomen besed

Vodoravno: 1. krtača, 3. za neveste časih neobhodno potrebna stvar, 6. vrsta kamna, 8. mesto na Češkem, 10. otroci tako imenujejo neko domačo žival, 12. mesto v Sloveniji, 13. del obleke, 14. pečat, 16. žensko ime, 17. kdor ga ima preveč rad, se mu otepa, 18. kmet ga ne kupuje.

Navpično: 1. perzijski vladar, 2. kraj v Albaniji, 3. predlog, 4. prebivalec slovenskega kraja, 5. rodbinsko ime francoske junakinje, 7. kdor toži, jo potrebuje, 9. žensko ime, 11. švicarski kanton, 13. slovi po tem, da se rad šopiri, 15. negovan mlad gozd.

Rešitev križanke štev. 14

Vodoravno, po vrsti: plot, park, e, koral, i, gand, svet, aloa, tara, v, d, diaz, amur, ande, meta, v, athos, n, irma, roka.

Naš pravi domači izdelek!

GROF MONTE-CRISTO

Nadaljevanje s 3. strani

Monte-Cristo ostane tako mrzel, kakor da bi ta beseda sploh ne veljala njemu.

Takrat se prikaže Albert.

»O mati!« vzklikne, »velika nesreča se je zgodila!«

»Kakšna nesreča?« vpraša grofica in se vzravna, kakor bi se bila šele zdaj prebudila v resnično življenje.

»Gospod Villefort prihaja.«

»In?«

»Svojo ženo in hčer išče, da odide.«

»Zakaj?«

»Pravkar se je pripeljala v Pariz markiza de Saint-Meran in povedala, da je njen mož na vožnji iz Marseilla na prvi postaji nenadoma umrl. Gospa Villefortova, ki je bila dotlej zelo dobro razpoložena, kar ni mogla verjeti te strašne novice, še huje je pa zadelo gospodično Valentino. Ko so ji povedali, kaj se je zgodilo, je omedlela.«

»Kaj pa je gospod de Saint-Meran gospodični Valentini?« vpraša Monte-Cristo.

»Njen ded po materi. V Pariz je bil namenjen, da pospeši njeno možitev s Francem.«

»Ah, res?«

»Nu, Francu se zdaj ne mudi več. O, zakaj ni gospod Saint-Meran tudi ded gospodični Danglarsovi!«

»Albert!« pokara gospa Morcerfova svojega sina. »Kako pa govoriš? O, gospod grof, dajte, povejte mu vi, ki vas ima tako v časteh, da se to ne spodobi!«

S temi besedami se hoče oddaljiti. Toda Monte-Cristo jo tako čudno sanjavo pogleda, da ji zastane korak. V trenutnem navdihnjenju prime grofa in Alberta za roko, ju položi drugo v drugo in koprneče šepne:

»Kaj ne da ste mi prijatelj?«

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

Primerjajte

ceno in kakovost našega blaga, odločili se boste za nakup zimskega plašča in perila pri tvrdki

Drago Gorup & Co.

LJUBLJANA, Tyrševa cesta 14 (Dunajska cesta)

»Vaš prijatelj, gospa?« odvrne Monte-Cristo. »O, tako domišljav pač nisem. Toda zmeraj bom vaš najponižnejši sluga, milostljiva!«

Grofica se z neizmerno žalostnim obrazom oddalji. Ko je bila kakih deset korakov od njega, opazi Monte-Cristo, kako si je segla z rutico čez oči.

»Ali sliša se mar sporekla z mojo materjo?« vpraša začudeno Albert.

»Narobe,« odvrne Monte-Cristo; »saj ste sami slišali, da me je imenovala svojega prijatelja.«

S temi besedami krene nazaj v dvorano. Prav takrat sliša se gospod Villefort in njegova žena poslovila.

Da je takoj za njima odšel tudi Morrel, je skoraj odveč omeniti.

XV

Gospa Saint-Meranova

V hiši gospoda Villeforta se je bil res pripetil žalosten dogodek.

Ko sta se dami odpeljali na ples — gospod Villefort se jima vzliz vnetemu ženinemu prigovarjanju ni hotel pridružiti — se je kraljevski prokurator kakor po navadi zaprl v svoj kabinet. Pred njim je ležal velik kup aktov. Toda nocoj se Villefort ni bil zato zaprl, da bi delal; hotel je biti sam, da bi razmišljal.

Zapovedal je bil, da ne sme nihče k njemu; le če bi bilo kaj res izrednega, sme sluga prekršiti njegovo zapoved. Nato se je spustil v naslanjač in jel še enkrat tehtati v spominu dogodke zadnjega tedna.

Zdajci je odprl miznico in vzel iz nje šop svojih zapiskov — dragocenih beležk, opremljenih s številkami, ki so samo zanj razumljivo pomenile imena ljudi, katere si je v svojem političnem delovanju, pri denarnih operacijah, kot kraljevski prokurator ali pa z ljubezenskimi dogodivščinami napravil za smrtno sovražnike.

Zdaj ko je povsod videl strahove, se mu je njihovo število zdelo neverjetno veliko; in vendar se je dotle ob njihovih imenih, čeprav so predstavljala mogočne ljudi, vselej prezirljivo smehljaj.

Preletel je vsa ta imena, potem jih je pa še enkrat prebral, drugo za drugim, počasi in tehtno. Posebno natanko je študiral robne pripombe pri njih.

»Ne,« je zamrmral, »nobeden med njimi ne bi bil potrpežljivo čakal in se pripravljaj do danes, da me šele zdaj uniči s svojo skrivnostjo. E, Korzičan je stvar izblebel kakšnemu duhovniku, le-ta jo je pa pozabil zase ohraniti. Tako je prišla tudi Monte-Cristo do ušes, in da dožene, kaj je s stvarjo, je ...

A zakaj naj bi jo skušal dognati?« si je oporekel Villefort po kratkem premisleku. »Kaj naj neki koristi gospodu Monte-Cristu, gospodu Zacconu, sinu maltske-

Se nadaljuje na 6. strani v 4. stolpcu

Lepe dekliške prsi

dobi lahko vsaka žena tudi v najtežjih slučajih že v kratkem času, če se masira s čudežnim eliksirjem Eau-de-Lahore. — 1 steklenica z natančnim navodilom stane Din 40.— Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

Filmski otroci

Abelard, Jackie Coogan, Baby le Roy, Dickie Moore in Marija Sieber, hčerka Marlene Dietrich

Vse od prvih dni premičnih slik na projekcijskem platnu, ki so bile v resnici »drhteče« slike, pa do današnjega dne, ko je film spopolnjen v sliki in zvoku, je ostala samo ena vrsta filmskih igralcev popularna in priljubljena, čeprav niso ti igralci menjali niti »tipa«, niti mode. So to otroci, ljubki in nemarni, razposajeni in zamišljeni, zmerom so enaki, v vseh časih so bili in bodo ostali.

Prvi mladinski junak je bil Abelard. Bil je nekoč slaven, a današnji dan se menda samo še tu pa tam spomni svojih uspehov, ko sedi ob večerih pred vrati svoje krčme na Francoskem. Jackie Coogan je bil izmed vseh filmskih otrok prav gotovo najslavnejši, vendar ni ostal pri filmu več ko nekaj let. Zdaj študira na nekem ameriškem vseučilišču, ni pa izključeno, da se bo lepega dne spet vrnil k filmu.

Manj znano je, da je pričela Henny Porten svojo filmsko kariero že kot otrok, toda slavnja je postala šele, ko je odrasla. V vseh mogočih produkcijah je igrala že na stotine otrok v filmih, vendar so bili vsi le bolj muhe enodnevnice.

Amerika je vsekako prednjačila s filmskimi otroki. Ni čudo, saj obožavajo v Ameriki deco bolj kakor kjerkoli na svetu. Ljubezen Američanov do otrok je časih kar nenaravno nežna in globoka.

V naših dneh je v Hollywoodu dobrih 2500 otrok, ki bi jih starši radi napravili za filmske »zvezdice«. Morda jih je še več, toda okoli 2500 jih je vpisanih v knjige sprejemnih uradov, ki dele angažmane. So to otroci vseh velikosti, raznih starosti in vseh barv polti, oči in las. Kljub vsemu je pa »napravilo kariero« v poslednjih letih samo pet otrok, kajti le pet je takih, ki so stalno zaposleni in imajo pisane pogodbe. Od vseh prijavljenih otrok jih je lani samo polovica filmala, a še ti samo deset dni v letu, ostala polovica pa še do vrat filmskih ateljev ni smela.

Kalifornski zakoni so na splošno zelo strogi, posebno strogi so pa predpisi, ki se tičejo filmskih otrok. Zakon točno odreja, kako je treba z deco ravnati. Večji otroci smejo ostati najdelj po štiri, a najmanjši kvečjemu dve uri v filmskih ateljih, vendar smejo v tem času filmati samo dvajset minut. V žarki luči velikih reflektorjev ne sme biti noben otrok več ko 30 sekund na dan. Razen tega določa postava, da je treba filmsko deco solati po vseh predpisih moderne pedagogike. Otroci so stalno pod nadzorstvom višjih šolskih nadzornikov, izkušnih pedagogov, izobraženih učiteljev in zdravnikov. Dočim sede odrasli igralci med odmori brezskrbno v ateljih ali v kantinah, se morajo otroci učiti ali pa osvežiti z igrami, ki jih vodijo strokovni učitelji. Dokazano je, da so ti filmski otroci za 20 odstotkov boljše učence kakor njihovi vrstniki po javnih šolah.

Mladi igralci služijo sami zase. Staršem je nemogoče, da bi se okoriščali z zaslužkom svojih otrok, kajti tudi za to so pisane postave. Roditelji ne prejemaajo otrokovih zaslužkov. Oblast določa vsakemu otroku varuha, ki upravlja premoženje do njihove polnoletnosti. Starši dobe od varuha samo toliko denarja, kolikor jim ga rabi za vzdrževanje otroka. Oče nekega slavnega otroškega igralca dobiva vsak teden zanj le po 75 dolarjev, dočim zasluži dnevni sinko reči in piši po 1500 dolarjev.

Mali dveletni filmski junak Baby le Roy se ima tem okoliščinam zahvaliti, da je že »narejen človek«. Rojen je 12. maja 1932, a ima blizu Hollywooda že svojo »ranch«, posestvo torej, kjer ga njegova skrbna mati neguje in vzgaja. Ameriški časniki mu pravijo »gentleman-farmer«. Baby le Roy ima s Paramountom pogodbo za sedem let. V pogodbi je tudi natanko zapisano, kdaj in kako se mu bodo izplačevali njegovi prihranki. Veliko vsoto bo dobil, ko se bo vpisal na vseučilišče, še večjo, ko bo dovršil študije, a ostanek mu bo izplačal varuh takrat, ko bo star 21 let.

Svojo fantastično kariero je začel Baby le Roy, še preden je znal hoditi. Ko je bil devet mesecev star, je že igral kot partner Mauricea Chevalierja v filmu »Priporočila iz spalnice«, ki smo ga tudi v Ljubljani videli in slišali. To vlogo so mu dodelili zgolj zaradi tega, ker ima spodnjo ustnico prav tako oblikovano kakor Chevalier. Pri tej priliki so odkrili

Gosti napravijo
veselje —
pa tudi delo!

Gospodinja hoče
pokazati, kaj zmore
njena kuharska
umetnost. In
kadar gosti odidejo?
Potem čakajo
cele grmade
posodja ...

Malo Vima na
vlažno krpo, pa
malo podrgniti: in
vse se zopet sveti!

VIM

ZA ČIŠČENJE BOLJŠIH IN NAVADNIH PREDMETOV

tudi otrokov veliki »talent« in zmisel za grotesknost. Igral je do zdaj še v nekaterih filmih, med njimi v »Pesmi ljubezni« s Claudetto Colbertovo in »Kje je otrok gospodične F.« z Wieckovo.

Izmed otroških igralcev je treba omeniti še Marijo Sieberjevo, hčerko Dietrichove. Prvič je nastopila v filmu svoje matere »Carica vseh Rusov«. Film je z režiral Josef von Stenberg. Nič nam ni znano, ali bo mala Marija spet kmalu igrala v filmu.

Priljubljen je tudi mali igralec Dickie Moore, črnolasi fantek, ki je prav za prav gledališki igralec, a si ga filmska podjetja »izposojajo« za težke dolarje. Tudi naše občinstvo ga že pozna iz nekega filma, ko je igral z Marleno Dietrich.

chovo. Letošnja Paramountova produkcija nam ga obljublja v filmu »Demon velemesta«.

Fröhlich ne bo igral v »Bosencih«

Tik pred sklepom lista smo zvedeli, da je moral Gustav Fröhlich zaradi bolezni prekiniti filmanje svojega največjega filma »Bosenci«, ki ga vrtijo zdaj v Mostarju. Umetniku so se vnele žleze in čeprav ni resne bojazni za njegovo zdravje, mu je zdravnik strogo prepovedal filmati. Gustav Fröhlich se je odpeljal v Berlin in se tam zdravi v bolnici sv. Hildegarde. Namestu njega je vskočil Willy Eichberger, ki bo hkratu tudi prevzel vodilno vlogo v filmu »Bosenci«.

Filmske novice

Henny Porten bo po dolgem odmoru spet filmala. Pripravljajo njen film z naslovom »Poročiti se moraš«.

Filmska družba Radio Pictures bo vrtela film po Bulwerjevem romanu »Poslednji dnevi Pompejev«.

Elisa Landi in Robert Donat igrata glavni vlogi v filmu »Grof Monte-Cristo«. Režijo vodi Rowald V. Lees.

Ronald Colman je že pred deseti leti odšel od svoje žene. Minuli mesec je londonsko sodišče na zahtevo Colmanove žene zakon ločilo.

Greta Garbo igra v filmu »Pisin Pajčolan«, ki ga vrtijo po noveli istega imena Somerset Maughama, skupaj s Herbertom Marshallom, Georgem Breudom in Katherino Aleksandrovo. Režiser Richard Boleslavskij.

Ernst Lubitsch bo vprizoril za Paramount opero »Carmen«. To poročajo po kablu iz Hollywooda.

Maureen O'Sullivan igra glavno žensko vlogo v filmu »David Copperfield«, ki ga vrti Metro-Goldwyn-Mayer po svetovno znanem romanu Charlesa Dickens.

Lilian Harvey pride v Evropo

Čeprav je bilo naše poročilo o Harveyevi v prejšnji številki iz zanesljivih virov, ga moramo popraviti.

Najnovejše vesti iz Hollywooda pravijo, da se bo Lilian Harveyeva odpeljala na oddih v Kanado, preden prične spet redno filmati. Iz Kanade, pravi, se bo odpeljala v Evropo, kjer se bo del časa odpočivala v Juanules-Prinus, kjer ima svojo vilo.

Svoje delovanje v Hollywoodu name-rava prekiniti zaradi tega, ker ji podjetja ne dajejo sprejemljivih vlog.

Umeten radij. Francozinja Joliotova in njen mož sta te dni sporočila, da sta našla obrazce za umetni radij. To vest bodo s posebnim veseljem pozdravili nesrečniki, ki imajo raka in si doslej niso mogli privoščiti dragega zdravljenja z radijem (1 gram naravnega radija stane poldrugi milijon Din; na vsem svetu ga pridobijo komaj 30 gramov na leto). — Gospa Joliotova je hči pred kratkim umrle učenjakinje Curie-Sklodowske, odkriteljice radija.

Na Japonskem je divjal strahovit tajfun. Porušil je na tisoče hiš in napravil za 3 milijarde Din škode. Skoraj 2000 ljudi je vihar ubil, več tisoč jih je pa ranjenih. Katastrofa je največja po velikem potresu leta 1923.

Na Angleškem je v petek eksplodiral plin v nekem rovu rudnika v Wrexhamu. Ogenj se je hitro razširil in onemogočil dostop v rov, kjer je eksplozija zalotila okoli 300 rudarjev. Po uradnih poročilih jih je ubilo 271. Ta rudniška katastrofa je največja, kar jih je prizadela Angleško zadnja leta.

V Ameriki so izsledili enega izmed ugrabiteljev Lindberghovega otroka, nekoga Hauptmanna, Nemca po rodu. Baje je že priznal, da je on tisti, ki je sprejel odkupnino od Lindberghovega odposlanca, svojih pajdašev se pa še ne upa izdati, ker se boji njihovega maščevanja.

Na Daljnem vzhodu se bodo menda le sporazumeli. Mandžurska vlada je namreč izjavila, da je pripravljena dati Rusom 170 milijonov jenov odškodnine za vzhodnokitajsko železnico. Zaradi te železnice je prišla zadnje čase napetost med Sovjeti in Mandžursko (t. j. Japonsko) na višek. Železnica je ruska last, toda po ustanovitvi mandžurske države pod japonskim protektoratom je izgubila za Rusijo skoraj vso vrednost in zato so jo Rusi hoteli spraviti v denar. Toda Mandžurci so premalo ponujali, zraven so pa porabljali sleherni priložnost, da so aretirali ruske železničarje, češ da rovarijo proti njim.

Na Francoskem misli napraviti Chaplin svoj najnovejši film »Napoleon«. Snov zanj mu je dal doslej še popolnoma neznan 26 letni Italijan Emilio del Ovo. Ker nikakor ni mogel do umetnika samega, je govoril z njegovim soferjem, le-ta je pa povedal svojemu gospodarju. Chaplin misli že prihodnjo spomlad zapustiti Hollywood in se preseliti na Francosko. Zunanje posnetke bi napravil na Korziki, Sv. Heleni in na Francoskem.

Stoletni starec je zadel glavni dobiček v Fiumicionu pri Rimu. Ime mu je Cornelio Coriglioni, po poklicu je rentnik. Ravno na svoj 100. rojstni dan je dobil sporočilo, da je na terni zadel 12.000 lir. Časnikarjem je rekel, da bo skoraj ves dan vteknil v vina, ki bodo vsaj tako stara kakor on sam.

Kanadske petěrke so srečno čakale že 17 tednov. To je dosti, če se pomisli, da so drugače petěrki že pri porodu umrli, ali so pa dočakali največ 50 dni.

Na Marijinem trgu v Ljubljani smo dobili originalen prometni otok, kamor se bodo pešci umikali pred vozili. Zabili so sredi trga v velikem krogu v tla okrogle bele kamne, ki naj menda markirajo otok za pešce. Ljudje začudeni postajajo in si ogledujejo najnovejšo ljubljansko novotarijo.

Stavka ameriškega tekstilnega delavstva je končana. Delo je zapustilo 1 milijon delavcev za skoraj tri tedne. Vodstvo stavke je dalo izjavo, da so delavci zadovoljni s tem, kar so dosegli. Pri raznih spopadih, ki so se pripetili med stavko, so ubili 15 delavcev, 200 jih pa ranili.

Pri tekmovalstvu za nogometno prvenstvo države je preteklo nedeljo ljubljanska Ilirija igrala v Zagrebu z Gradjanskim in izgubila 0:3.

Tragedije
v senci prestolov

Ljubezenski roman

avstrijskega nadvojvode

Johana Salvatorja

Bela vrana na avstrijskem dvoru: romantični nadvojvoda, ki se navdušuje za revolucionarne ideje in ljubi pustolovščine

Po zapiskih nadvojvodovega komornika

IV*

In v njenih očeh je bral odgovor na nedogovorjeno vprašanje.

»Da, ljubezen je bila!...«

»Odpotovati hočeš? Prav!« je rekel, gledaje ji v oči. In tedaj je videl, kako ji je strah zasenčil obraz. »Lahko odpotuješ, toda... tudi jaz se odpeljem s teboj!...«

Pritisnil je svoje ustnice na njene. Njena lica so bila mokra od solz. In med vročimi poljubi, smejoč se in jokajoč od sreče, je zajeceljal:

»Predstava je končana in življenje se začne!«

*

In spet je nadvojvoda izginil...

Kje je bil?

»V Afriki lovi leve in tigre,« so menili eni.

»Po morju se vozi,« so rekli drugi.

»Jahto si je kupil.«

»V gore je šel,« so ugibali tretji.

»Že od nekdaj ga je mikalo splezati na Montblanc.«

Toda vse to so bila samo ugibanja in domneve. Niti stari Franc ni natančno vedel, kod hodi nadvojvoda. Vedel je le eno: da Johan Salvator ni sam. Mlada in zelo zala dama je bila z njim. Milly Stübel. Franc jo je le bežno videl — v železniškem vagonu, ko je nadvojvodo spremljal na postajo.

*

Skoraj dve leti ni bilo od nadvojvode glasu, potem se je pa nenadoma spet pojavil na Dunaju. Franc ga ni spoznal, ko ga je zagledal. Čisto drug človek je bil — tipičen mornar. Obraz mu je bil zagorel od solne in vetra, roke mišičaste in velike, gosto brado je imel in pipo med zobmi. In celo njegov način govorjenja se je izpremenil, drugačen je bil njegov glas, drugačna hoja, drugačne kretnje.

Nadvojvodovi prijatelji so bili zdaj močje z bronastimi obrazi in hrupnimi glasovi v poceni obleki in neokretnih čevljih. Kadar so prišli k nadvojvodi, se je zaklenil z njimi v svojo delovno sobo, ko so čudni gostje spet odšli, je pa Franc vselej zagledal na mizi morske zemljevide, cele kupe tobačnega pepela in velike pole papirja z nerazumljivimi mu risirijami. Nekdo mu je rekel, da so to načrti za jadrnico...

Od starih nadvojvodovih prijateljev ni bilo skoraj nikogar več. Enim se je sam odpovedal, drugi so ga zapustili iz strahu, da ne bi imeli sitnosti zaradi znanstva z revolucionarnim in pustolovcem. Le prestolonaslednik Rudolf je še zmeraj čutil do njega prijateljstvo in ga je tudi večkrat obiskal.

Po vsakem sestanku z Rudolfom je bil nadvojvoda silno zamišljen. Vselej je tedaj pisal mnogo pisem — časih vso noč — in dostikrat tudi za več dni odpotoval z Dunaja. Edino Franc je vedel, da se je vozil v Budimpešto, ker je zanj kupoval vozne listke.

* Gl. štev. 36, 37 in 38.

In spet so prihajali novi obrazi v nadvojvodov kabinet. Govorili so z ogrskim naglasom. In spet so bila vrata njegove delovne sobe zaklenjena in pogovori so se vršili tako tiho, da ni Franc, če je prisluškoval pri vratih, niti besedice razumel.

»Kakor zarotniki!...« je časih dejal Franc. In ni se motil — ti močje so bili res zarotniki. Skupaj z nadvojvodo so pripravljali odpad Ogrske od Avstrije. Ogrski kralj naj bi postal prestolonaslednik Rudolf...

*

Streli iz Rudolfovega revolverja niso ubili samo Marije Vetsere in njega, temveč tudi skrbno pripravljeno zaroto nadvojvode Johana Ortha. Brez Rudolfa je ta zarota izgubila sleherni pomen. Johan Orth zdaj ni imel več razloga ostati v Avstriji: njegova nemirna in ognjevitava natura ga je klicala v nove pustolovščine...

Preden je dal svoji domovini za zmeraj slovo, se je hotel odpovedati vsemu, kar je njega in druge spominjalo njegovega sorodstva z dvorom. Pisal je cesarju Francu Jožefu pismo in se v njem odpovedal nadvojvodstva in vseh z njim združenih pravic. Poslej je hotel biti navaden državljani in se imenovati Johan Orth. Pod tem imenom se je nameraval izseliti v Ameriko.

Ko je Franc Jožef bral to pismo, se je strahovito razsrdil. Sploh ga je vse spravljalo v bes in gnev, kar ga je kakorkoli spominjalo nadvojvode, revolucionarja in pustolovca.

Naj se imenuje, kakor hoče! Naj se izseli kamor hoče! Le eno je gotovo: vrnitve v Avstrijo zanj ne more več biti! Policija bo dobila nalog, da ga tisti trenutek aretirajo, ko bi se predrznil stopiti na avstrijska tla.

Z grenkim usmevom je poslušal Johan Salvator — zdaj le še Johan Orth — to sporočilo. O, saj se nima namena vrniti v Avstrijo! Nikoli in pod nobenim pogojem! Avstrije zanj ni več, kakor ne njega za Avstrijo!

Že drugi dan je sklenil odpotovati. Kam, še sam ni vedel. Le daleč, kar se le da daleč od Avstrije! Njegova pustolovska natura si je z novimi silami utirala pot. Proti nevarnostim ni bil samo brezbrizen, temveč jih je celo iskal. — — —

Pomorsčak mora postati! Pluti po morju, boriti se z elementi in nevarnostmi — ali si more človek predstavljati lepši užitek? Že sama misel na takšno življenje mu je širila sree.

Od navdušenja je kar žarel. Nova strast ga je tako potegnila za seboj, da jo je še Milly Stübel nalezla od njega. Saj je bilo tudi njej vse drago, kar je on ljubil, in je vse mrzila, kar je on mrzil. Ta ženska je postala njegov drugi »jaz«.

Ko ji je izdal svoje načrte, je preprosto rekla: »S teboj pojdem, kamor hočeš. Tudi na konec sveta!...«

In on je vedel, da pojde z njim brez strahu, z roko v roki. Tudi smrti naproti.

Se nadaljuje v prihodnji številki.

GROF MONTE-CRISTO

Nadaljevanje s 5. strani

ga ladjedelca, lastniku tesalskega srebrovega rudnika, ki še nikoli prej ni bil na Francoskem — kaj naj mu pač koristi, če dožene takšno skrivnost? V vseh podatkih abbéja Busonija in lorda Wilmora, njegovega prijatelja in sovražnika, je jasno in nedvoumno samo eno: nikoli, v nikakih okoliščinah si on in jaz nisva mogla priti navzkriž, ker se še nikdar prej nisva nikjer srečala.

Toda Villefort sam ni verjel temu zahtevu. Najstrašnejše zanj ni bilo odkritje skrivnosti, saj bi lahko tajil ali se celo zagovarjal. Kaj ga briga »Mene, Tekel, Fares«, ki ga je nenadoma zagledal v krvavih črkah na zidu; z grozo ga je navdajalo le to, da ni poznal roke, ki je to pisala.

V trenutku ko se je že malone potolažil, se je zaslislalo na dvorišču drdranje voza, koj nato so mu pa udarili na uho drsajoči koraki na stopnicah, vmes pa ihtenje in pridušene tožbe.

Hlastno je odrinil zapah na vratih in prisluhnil. Čez nekaj trenutkov se je prikazala starejša gospa in brez besede vstopila. Izpod njenih belih las je gledalo visoko čelo, blede ko porumenele slonovine, oči so se ji pa skoraj izgubile od neprestanega joka.

»O, gospod,« zajecelja, »kakšna nesreča! Še jaz bom umrla!«

Omahnila je na prvi stol, ki ga je zagledala.

Med tem je bila pritekla z vseh strani služinčad. Stali so brez glave na hodniku, ne vedoč, kaj naj si mislijo, in strmeli v starega Noirtierjevega slugo, ki ga je bil hrup takisto privabil iz sob njegovega gospoda. Villefort pristopi k stari dami; bila je njegova tašča.

»Moj Bog, kaj se je zgodilo?« vpraša z drhtečim glasom. »Kaj vas je tako prizadelo? — A kje je gospod Saint-Meran?«

»Saint-Meran je mrtev,« odgovori topo stara markiza.

Villefort se opoteče in sklene roke.

»Mrtev!...« zajecelja. »In tako... nenadoma?«

Stara gospa se je med tem nekoliko opomogla.

»Teden dni je tega,« jame pripovedovati med ihtenjem, »ko sva sedla v poštni voz. Gospod Saint-Meran se že nekaj časa ni dobro počutil, toda misel, da bo kmalu videl našo drago Valentinu, mu je vtila poguma, da je sklenil vzlic bolečinam odpotovati. Šest ur od Marseilla je vzel prašek kakor po navadi, toda koj nato ga je premagal tako trd spanec, da me je prešinila zla slutnja. Vsa kri mu je udarila v obraz in žila mu je dosti hitreje utripala kakor drugače. Ker je pa med tem napočila noč in nisem niti lastne roke videla pred seboj, sem ga pustila, naj spi.

Se nadaljuje na 8. strani v 4. stolpcu

»Ideal«

Kongresni trg 3

kemično čiščenje, barvanje in svetlokanje

Jugoslovenski javnosti!

Na mojo izjavo javnosti glede obdavčenja tvrdke Bat'a odgovarja v zagrebških „Novostih“ in beograjski „Stampi“ neki „Akcijski odbor za zaščito nacionalne kožarsko-preradjivačke radinosti“.

Ugotovil sem, kdo se skriva za Akcijskim odborom za zaščito nacionalne usnjarske delavnosti in kdo vodi kampanjo v imenu nacionalizma proti nam. To je konkurenca iz Zagreba:

Mavro Schönbaum, trgovec s čevlji, Ilica št. 31,

Feliks Neumann, lastnik trgovine s čevlji „Postola“, Ilica št. 61,

inž. Rihard Neumann, prokurist firme Hertman, d. d. trgovina z usnjem, Jelačićev trg 25.

Na ta oglas sem odgovoril v sobotnih zagrebških časopisih naslednje:

Javnosti!

Trije trgovci s čevlji z Ilice pod imenom Akcijski odbor za zaščito baje nacionalne usnjarske stroke so odgovorili na mojo izjavo.

Ne vem, zakaj se gospodje sramujejo svojih imen in zakaj jih skrivajo pod firmo nacionalizma.

Gospodje so analfabeti v davčnih zakonih, če ne vedo, da obstoje poleg osnovnega in dopolnilnega davka še tudi drugi davki.

Izgleda, da gospodje sploh ne plačujejo skupnega prometnega, kakor tudi ne luksuznega davka, če ne vedo, da tudi ti davki obstoje.

Pozivam gospode z Ilice, edine člane tega Akcijskega odbora, da objavijo svoje plačane davke, in da potem tudi v pogledu davkov tekmujejo.

Resnica je:

Firma Bat'a je plačala v gotovini na račun davkov in dajatev za leto 1933. **Din 12,210.421—** skupaj s svojimi 127 prodajalnami, tako da odpade na eno prodajalno, pa celo na ono na deželi, blizu 100.000 dinarjev.

Za javnost bi bilo zanimivo, da izve, koliko plačajo davka gospodje iz Akcijskega odbora, ki imajo svoje trgovine na Ilici?

Laž je:

Da je sploh kedaj v usnjarski stroki in v stroki predelovanja usnja bilo zaposlenih 60.000 delavcev, pa so zaradi tega tudi številke izgubljenih dnevnih zaslužkov v znesku Din 360,000.000— izmišljene in neresnične.

Po statistiki Osrednjega urada za zavarovanje delavcev je bilo zaposlenih v celokupni usnjarski in usnje predelujoči podjetnosti vključno industrijo in obrtništvo:

v juliju 1932. leta 1972 žensk, 19.084 moških, 21.056 skupaj

v juliju 1933. leta 2327 žensk, 18.300 moških, 20.627 skupaj

v juliju 1934. leta 2454 žensk, 19.458 moških, 22.912 skupaj

Iz tega je razvidno, da v treh letih naše proizvodnje v državi ne samo **ni padlo** število zaposlenih delavcev v usnjarski in usnje predelujoči stroki, **nego je še celo naraslo za 1.856 članov.**

Iz vsega tega je jasno, da gospodje iz nacionalnega Akcijskega odbora ne delajo na tem, da javnost izve resnico, nego, da javnost zavedejo v zmoto.

Izjavljam:

Naše delo ni naperjeno proti čevljarjem. Pozdravljamo osnivanje zadrugarstva in napredek v čevljarski obrti. Pripravljeni smo, da sodelujemo in pomagamo zadrugarstvu, da se z združenimi močmi borimo proti draginji.

Borimo se, da z nizkimi cenami omogočimo milijonom jugoslovenskih konzumentov, da se obujejo z dobro obutvijo.

Borimo se, da dvignemo življenjske prilike naših sodelavcev z dobrim zaslužkom, s pocenitvijo vsakdanjih potreb in s poboljšanjem delovnih in življenjskih pogojev.

Borimo se, da kot privatno podjetje ne izostanemo niti pri eni tekmi, kjer se služi nacionalnemu ekonomskemu in socialnemu interesu naše države in naroda.

Toma Maksimović

HUMOR

Pri skušnji

»Kaj veste o privlačnosti zemlje?«
vpraša profesor.

Študent: »Takole okrog dveh zju-
traj je najhujša.«

Izvedenec

Gospod (plane na peron): »Ali je
še toliko časa, da se od žene poslo-
vim?«

Sprevodnik: »Odvisno je od tega,
kako dolgo ste poročeni!«

*

»Kako pravimo društvu, ki mu je
edini namen prevrat?«

»Keglaški klub!«

Po ovinkih

Berač: »Ko bi vedeli, gospod: nič
strašnejšega ni na svetu kakor vbo-
gajme prositi!«

Gospodar: »Pač, nekaj je še straš-
nejše: takšno prošnjo odbiti!«

Moderen zakon

Reza je imela pri Kobetovih od-
dati neki zavoj. Služkinja jo je od-
peljala v gospejino sobo.

Ko se je vrnila domov, je začude-
no povedala svoji gospe, da je vide-
la v sobi gospe Kobetove samo eno
posteljo. Gospa ji dobrohotno po-
jasni:

»Kobetovi imajo ločeni spalnici.«

Reza se zamisli. Ne gre ji v ra-
čun. Naposled meni majaje z glavo:

»Zakaj neki sta pa potem poroče-
na?!«

Najnovejša škotska

K McCormicku pride star prijatelj, ki
ga že nekaj let ni videl. Tako sedita
pozno v noč za mizo, ne da bi domačinu
prišlo na um, da bi gostu kaj ponudil.
Siromak že komaj govori, tako se mu je
grlo posušilo. Naposled se McCormick le
domisli in vpraša prijatelja: »Malo osve-
žila bi ti prijala, kaj?«

»In še kako!« odgovori po pravici žejni
gost.

»Zakaj nisi že prej rekel?« ga očitaje
pokara McCormick. »Tudi meni bo do-
bro delo, če se malo osvežim.«

S temi besedami odpre okno.

Brž še nekajkrat češpljeve cmoke!

Češpelj je že prav malo na trgu. De-
ževno vreme je prisililo kmete, da so jih
zgodaj pobrali. Dokler je še čas, še brž
nekajkrat češpljeve cmoke! Stare gospo-
dinje vedo, da se češplje lahko zavijejo
v različna testa, mladim gospodinjam pa
mi povejmo, kako in kaj!

Zemljevo testo

Za približno 20 cmokov namočimo sre-
dico 5 starih žemelj v mleku. Zemlje
ožmemo ter vmešamo vanje eno celo
jajce, en rumenjaki, nekoliko soli, 6 dek
masti in 8 dek moke. Testo je treba do-
bro prenesti in ga zvaljati na pomokani
deski. Češplje ovijamo s testom, če se
pa prijemlje, pomokajmo roke. Pripo-
ročljivo je za poskušnjo skuhati emok,
ker utegne biti testo premeško. Cmoke
kuhamo v slani vodi, dokler se ne dvig-
nejo na površje. Odcejene cmoke zabeli-
mo z drobtinami oprazenimi v maslu
in jih takoj serviramo. Postani emoki
niso okusni!

Testo za zavitek.

Četrť kg moke, jajce, sol, žličico si-
rovega masla ali masti in malo mleka
zgnemo v lepo testo, cmoke pa delamo
in kuhamo po prejšnjem načinu. To testo
priporočamo zlasti sladkosnedžem, ki
ne marajo mnogo testa.

Sirovo testo

V 30 dek svežega, toda ne pretrdega,
a tudi ne prevodenega sira vmešamo dva
rumenjaka, moke pa dodamo le toliko,
da se da testo oblikovati. Neobhodno po-
trebno je za poskušnjo skuhati vsaj en

cmok, ker se zaradi manj ali bolj vlaž-
nega sira ne da določiti množina moke.
Če je testo premeško, pridenemo še malo
moke.

Kvašeno testo

30 dek moke, 3 deke sirovega masla,
malo manj ko četrt litra mleka, 2 deki
kvasa in celo jajce ter malo soli dobro
pretlačimo in pustimo vzhajati. (Kvas
namočimo v mlačnem mleku). Z žlico
zajemamo testo in zavijamo vanj zdrave
trde češplje.

Krompirjevo testo

To testo pozna menda vsaka gospo-
dinja, za to samo nekaj nasvetov: viš-
njekasti krompir je za nič, rumeni pa
najboljši. Še vroči zmečkani krompir je
treba prenesti z dvema rumenjaka, žli-
čico sirovega masla, moke pa dodati
samo toliko, kolikor je vpije polovična
količina zmečkane krompirja. Poskuš-
nja z enim cmokom bo gospodinji samo
v prid.

Vabimo Vas k nakupu v
najcenejši oblačilnici

A. Presker

Sv. Petra cesta 14

orehi so grenki. Še za olje so taka jedra
za nič.

Hruškov med

Olupke in jedra hruške, ki jih izreže-
mo kadar vkuhamo sadje, torej od-
padke hrušk, naložimo v velik lonec in
zalijemo z vodo. Lonec postavimo v to-
plo pečnico ali pa odpadke prekuhamo
in pustimo delj časa na vročem štedilni-
ku. Drugi dan iztisnemo iz odpadkov ves
sok in ga kuhamo brez sladkorja tako
dolgo, da povre vsa voda in ostane na
dnu samo gost ocedek, ki je zelo oku-
sen, če so bile hruške žlahtne. Med od-
padke hrušk lahko vmešamo tudi nekaj
olupkov in odpadkov jabolk in kutin.

Izpadanje las in prhljaj

prepreči samo znano sredstvo Voda iz
kopriv. Lasje postanejo spet bujni, vrne
se jim lesk in postanejo popolnoma zdravi.
Če jo redno dvakrat na teden upo-
rabljate, 1 steklenica z navodilom stane
Din 30.—. Po pošti razpošilja parfumerija
Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

Dopisna šola

Nemščino, esperanto in sloven-
ščino poučuje pismenim potom
Jezikovna dopisna šola na Jese-
nicah (Gorenjsko). Učnina nizka.

Zahtevajte prospekt. Priložite
znamko za odgovor.

Diake, cenj. dame!

na licu itd. Vas ženirajo, kvarijo Vam
lepoto, eleganco in sramežljivost.

»Venera« eliksir Vas reši v par
sekundah, brez bolečin, brez opas-
nosti vseh nepotrebnih dlak.

Naročite še danes lepo dišeči
»Venera« eliksir, ne bo Vam žal.

Dobi se ali po pošti pošlje:

1 stekl. za Din 10.— (predplačilo),
na povzetje 18.—, dve Din 28.—,
tri Din 38.—.

COTIČ RUDOLF, Ljubljana VII

Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

GROF MONTE-CRISTO

Nadaljevanje s 6. strani

Toda nenadoma se mu je izvil
bolesten krik in glava mu je sun-
kovito omahnila nazaj. Vsa pre-
strašena zapovem postiljonu, naj
ustavi, sklonim se k svojem mo-
žu in mu pomolim alkohol pod
nos. Zaman; bil je že mrtev in v
Aix sem se pripeljala z mrličem.

Villefort je stal kakor oka-
menel.

»Ali ste poklicali zdravnika?«

»Seveda sem ga, pa je bilo,

kakor sem rekla, že prepozno.«

»Že res, toda povedal vam je
vsaj, za katero boleznijo je ubogi
markiz umrl.«

»Dejal je, da bo najbrže kap.«

»In kaj ste potem storili?«

»Gospod de Saint-Méran si je
že od nekdanj želel, da bi ga, če
bi umrl daleč od Pariza, prepe-
ljali v prestolnico in položili v
rožbinsko grobnico. Za to sem
dala truplo zabiti v svinčeno kr-
sto in naložiti na voz, sama sem
pa hitela naprej.«

»Uboga mati!« reče sočutno
Villefort. »Take skrbi po toli kru-
tem udarcu, in v vaši starosti!«

»Bog mi je dal moč, da sem
vse prenesla. Oh, lahko mi ni bi-
lo; časih se mi zdi, kakor da ni-
sem več pri pravi pameti. Niti jo-
kati ne morem več... kje je Va-
lentina, gospod? Zaradi nje sva
se odpravila v Pariz; tako rada
bi jo videla!«

Villefort ni maral povedati, da
je Valentina na plesu; zato po-
jasni markizi, da je šla s svojo
mačeho zdoma in da jo bo po-
iskal.

»O, dajte, gospod Villefort!
Storite to takoj!«

Villefort ponudi markizi roko in
jo odpelje v njeno sobo.

Barvanje las

ni več potrebno pri strokovnjakih, ker
si jih z Oro-barvo za lase, ki jo dobite
v črni, rjavi, temnorjavi, svetlorjavi in
plavi barvi, lahko vsakdo sam barva in
je postopek zelo enostaven in stalnost
barve zagotovljena. 1 garnitura z navodilom
stane Din 30.—. Po pošti razpošilja
parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

Lepota Vas privede do uspeha,

vztrajno negovanje pa do lepote.

O pravilnem negovanju obraza

Vas pouči

izuč. kozmetičarka **Darinka Vdovič, Ljubljana, Gradišče 4**

od 10—12 in od 3—7.

Od dobrega k najboljšemu!

ste se napotili, ako greste izbrat
blago za obleko, plašč, kostum
in manufakturo sploh k trrdki

NOVAK, LJUBLJANA

Kongresni trg 15 - pri nunski cerkvi

Naše nove znižane cene:

Flanela za perilo à Din 8.—

Barhent za obleke à Din 10.— 14.—

Volneno blago za obleke à Din 22.—, 35.—

Volneno blago za plašče à Din 72.—, 98.—

i. t. d.

Ogromna izbira

Da ne pozabim:

Se danes moram poslati naroč-
nino za »Družinski Tednik«!